

ส่วนที่ 6

การนำแผนพัฒนาสามปีไปสู่การปฏิบัติและการติดตามประเมินผล

การติดตามประเมินผลแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2548 หมวด 6 ข้อ 28 กำหนดให้ผู้บริหารท้องถิ่นแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ประกอบด้วย ผู้แทนสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้แทนประชาคมท้องถิ่น ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หัวหน้าส่วนการบริหารและผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งการที่คณะกรรมการมาจากหน่วยงานหลายฝ่ายนี้จะทำให้การติดตามและประเมินผลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

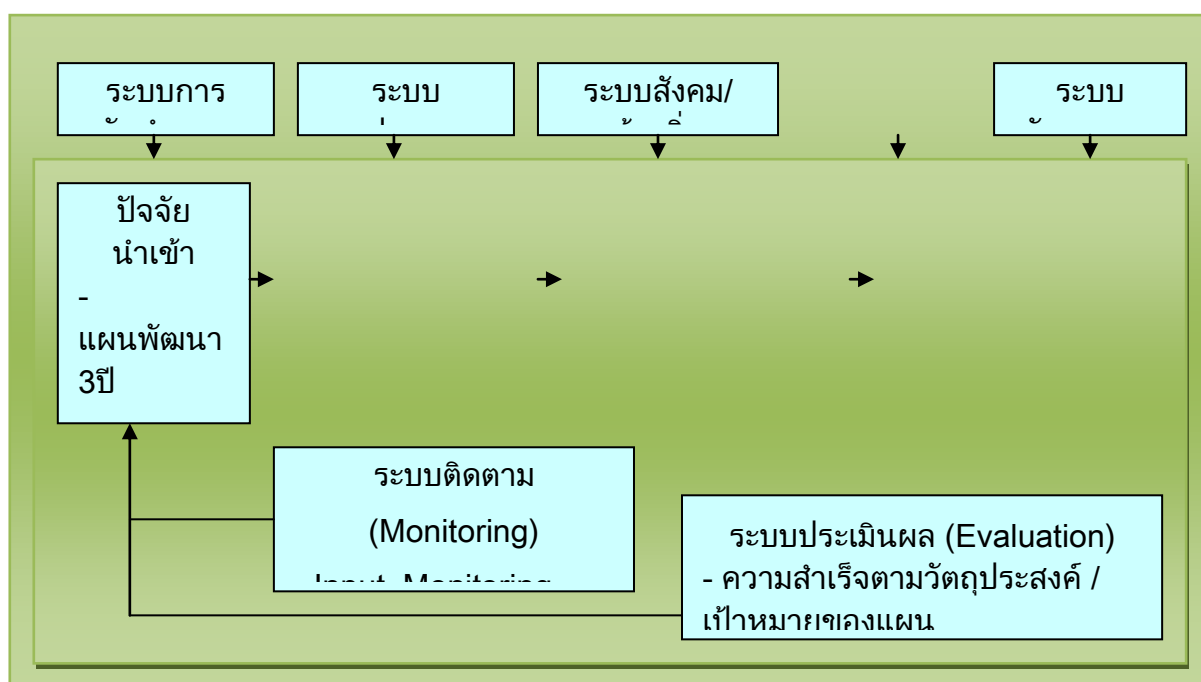
1. องค์กรรับผิดชอบในการติดตามประเมินผล

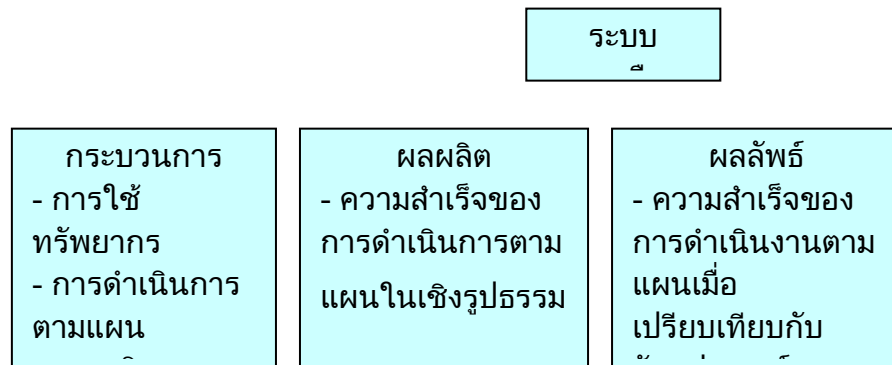
คำสั่งองค์การบริหารส่วนตำบลแดงใหญ่ ที่ 196/2548 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลแดงใหญ่

2. วิธีการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาสามปี

2.1 ระบบการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การวางระบบติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น มีฐานคิดว่าระบบติดตามและประเมินผลไม่อาจแยกตัวเองออกจากระบบการบริหารแผนทั้งหมด ดังนั้น ระบบอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นก่อนหน้าที่แผนพัฒนาจะดำเนินการจึงเป็นเหมือนบริบทที่ข้อมจะส่งผลต่อการบริหารแผนและจะส่งผลต่อการติดตามและประเมินผลด้วยเช่นกัน ดังนั้น ระบบติดตามประเมินผล จึงมีกรอบแนวคิดดังแผนภาพนี้

จากกรอบแนวคิดการวางระบบการติดตามและประเมินผลที่แสดงจุดเริ่มต้นของระบบการติดตามว่า เริ่มจากการได้รับทรัพยากรไปเพื่อดำเนินการ โดยจะมุ่งเน้นการติดตามผลการใช้ทรัพยากรเมื่อเทียบกับเวลา (Input monitoring) และการติดตามความก้าวหน้าของผลการดำเนินงานเมื่อเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ (Performance monitoring) การวางระบบติดตามในที่นี้จึงเป็นการสร้างระบบเพื่อที่จะนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขในเชิงการบริหารแผน เพื่อให้งานดำเนินต่อไปจนจบตามเวลา และยังมีระบบประเมินผล มาประเมินว่าเมื่อผลที่เกิดขึ้นทั้งในส่วนของผลผลิต (Output) และผลลัพธ์ (Outcome) ว่าเป็นไปตามที่ตั้งเป้าหมายหรือเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้าเพียงใด

2.2 ลักษณะทั่วไปของการติดตามประเมินผล

ระบบติดตามและประเมินผลแผนการพัฒนางานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะสามารถติดตามแผนปฏิบัติงานตามยุทธศาสตร์ที่ได้กำหนดไว้ได้โดยจะปรากฏในรูปแบบของรายงานปีละ 1 ครั้งหลังสิ้นสุดปีงบประมาณ โดยข้อมูลที่ได้จะถูกส่งไปยัง “หน่วยติดตามและประเมินผล” หรือ M&E Unit (Monitoring And Evaluation Unit) ซึ่งได้แก่ “องค์การบริหารส่วนจังหวัด” ที่จะเป็นศูนย์กลางในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ ได้จากการติดตามและจากการประเมินผล รวมตลอดจนเป็นศูนย์กลางในการวิเคราะห์ข้อมูลในภาพรวมของจังหวัด นอกจากนี้ยังเป็นสัญญาณเตือนล่วงหน้าว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้ตามแผนที่กำหนดไว้เพียงใด การดำเนินการตามแผนที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร เพื่อประโยชน์ต่อการปรับปรุงให้บรรลุผลต่อไป

2.3 องค์ประกอบของการติดตามประเมินผล

ระบบการติดตามประเมินผลแผนการพัฒนางานท้องถิ่นครั้งนี้ ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 หลัก คือ ส่วนของปัจจัยนำเข้า (Input) ส่วนของกระบวนการติดตาม (Process) และส่วนของการประเมินผลลัพธ์ (Output) ซึ่งสามารถอธิบายรายละเอียดได้ ดังนี้

(1) **ปัจจัยนำเข้า (Input)** คือปัจจัยที่เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อนำเข้าสู่ระบบติดตามประเมินผลแผนพัฒนางานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อันได้แก่แผนพัฒนาสามปี ผู้ประเมินและเครื่องมือในการประเมิน ซึ่งแผนพัฒนาสามปีของท้องถิ่นที่มีอยู่แล้วจะถูกส่งเข้าสู่องค์การบริหารส่วนจังหวัด

ซึ่งเป็นหน่วยติดตามประเมินผล เพื่อเป็นการรวบรวมหลักฐานข้อมูลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งจังหวัดไว้โดยบทบาทของ M&E ต่อปัจจัยนำเข้าก็คือ การเป็นผู้วิเคราะห์ โดยเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลในครั้งนี้ ได้แก่ **แบบที่ 1** แบบช่วยกำกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการทบทวนว่าการจัดทำแผนได้ใช้กระบวนการครบทุกขั้นตอนหรือไม่ อย่างไร ซึ่งเป็นการประเมินผลก่อนการดำเนินงานตามแผน

(2) **กระบวนการติดตาม (Process)** คือช่วงของการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสามปีของท้องถิ่น ซึ่งได้กำหนดเป็นการติดตามรายไตรมาส ไตรมาสที่ 1 (ตุลาคม - ธันวาคม) ไตรมาสที่ 2 (มกราคม - มีนาคม) ไตรมาสที่ 3 (เมษายน - มิถุนายน) ไตรมาสที่ 4 (กรกฎาคม - กันยายน) ในแต่ละปีซึ่งการติดตามดังกล่าว เป็นการติดตามผลขั้นระหว่างการทำงานตามแผนว่าเป็นไปตามแผนที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ ในรูปแบบของการรายงานเข้าสู่ส่วนกลาง โดยมีองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นหน่วยในการประสานแผนท้องถิ่นในระดับจังหวัด ซึ่งในการติดตามในขั้นตอนนี้เป็นช่วงที่ทำให้ทราบว่า แผนพัฒนาสามปีสามารถทำได้จริงหรือไม่ นอกจากนี้ การติดตามในทุกช่วงของแผนยังสามารถเป็น “สัญญาณเตือนภัยล่วงหน้า” ว่าแผนที่ได้กำหนดไว้สามารถเป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้หรือไม่ ซึ่งการรวบรวมข้อมูลในรูปแบบรายงานสู่ M&E หรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดนี้ โดยการติดตามครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามประเมินผลการดำเนินการได้แก่ **แบบที่ 2** ติดตามผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งประกอบไปด้วยการติดตามการดำเนินงานโครงการ และการเปลี่ยนแปลงโครงการ การติดตามการใช้จ่ายงบประมาณ การติดตามโครงการที่ได้รับเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ ตลอดจนปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน

(3) **การประเมินผลลัพธ์ (Output ,Goal)** เป็นการติดตามผลช่วงสุดท้ายหรืออาจเรียกว่า “การประเมินแผนพัฒนาสามปี” ซึ่งจะได้นำมาแสดงให้เห็นว่า เมื่อสิ้นสุดการดำเนินงานของแผนที่ผ่านมาในแต่ละปี ผลที่เกิดขึ้นเป็นไปตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้หรือไม่ รวมทั้งจัดทำรายงานผลการติดตามแผนไปสู่ M&E Unit ระดับจังหวัด เพื่อเป็นหน่วยในการรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อเป็นประโยชน์สำหรับบุคลากร หน่วยงาน และองค์กรที่เกี่ยวข้องได้ และเป็นรากฐานในการพัฒนาของท้องถิ่นในแผนต่อไปในอนาคต โดยเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลลัพธ์ ได้แก่ **แบบที่ 3/1,3/2,3/3** ประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ โดยมีเนื้อหาที่สำคัญในการประเมิน ได้แก่ ความพึงพอใจของผู้ที่เกี่ยวข้อง ต่อผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามยุทธศาสตร์ ความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวม ความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละยุทธศาสตร์และการเปลี่ยนแปลงของชุมชนตามตัวชี้วัดที่เลือก

2.4 ความเป็นระบบของการติดตามประเมินผล

จากองค์ประกอบของการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นข้างต้นสามารถแสดงให้เห็นถึงความเป็นระบบ (System) ของรายงานในระบบติดตามแบบประเมินผลแผนพัฒนา

ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ 2 ระดับใหญ่ ๆ คือ ระดับองค์กรบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) และระดับเทศบาลและองค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) ซึ่งมีหน่วยติดตามประเมินผลด้วยตนเอง เพื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูลและส่งข้อมูลให้กับองค์กรบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งรายละเอียดการติดตามประเมินผลการจัดทำและแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปรากฏในภาคผนวก

1. คำสั่งองค์กรบริหารส่วนตำบลแดงใหญ่ ที่ 1 78/2552 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการติดตามประเมินผลแผนพัฒนาองค์กรบริหารส่วนตำบลแดงใหญ่

2. ระบบการติดตามประเมินผล

แบบที่ 1 แบบช่วยกำกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แบบที่ 2 แบบติดตามผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

แบบที่ 3 แบบประเมินผล

แบบที่ 3/1 แบบประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์

แบบที่ 3/2 แบบประเมินผลความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานขององค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวม

แบบที่ 3/3 แบบประเมินผลความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานขององค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละยุทธศาสตร์